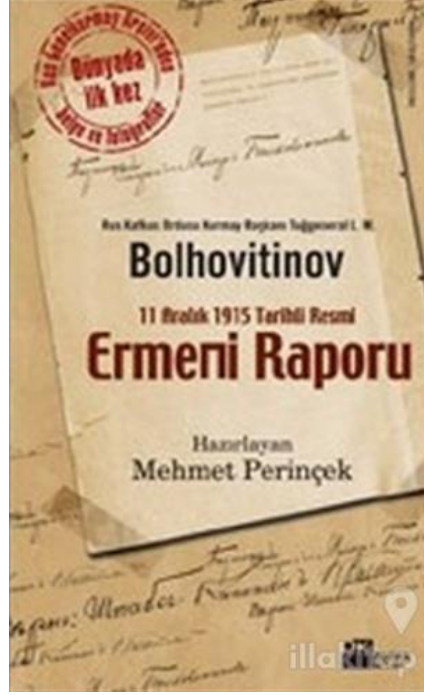

Akmeşe Yollarında Bir Ermeni Meselesi Hikayesi

21 Bölüm

– Sami Biber · 18 Mayıs 2026

AKMEŞE YOLLARINDA / BİR ERMENİ MESELESİ HİKAYESİ -21. BÖLÜM

Bugün aslında siz okuyucularıyla Ermenistan'ın ilk başbakanı Kaçaznuni'nin itiraflarını paylaşacaktım ama bir başka rapor geldi aklıma. O da oldukça önemli.

Türkler Ermenilere karşı bir soykırım uyguladı mı?

Bu soruya en net cevabı aslında Rus Ordusunun Kafkas Cephesi Karargah reisi vekili General Leonid Mitrofanoviç Bolhovitinov gayet net verir 11 Aralık 1915 Tarihli Raporuyla.

Prof Dr.Mehmet Perinçek tarafından Rus Devlet Arşivlerine girilerek yapılan araştırmalar sonunda gün yüzüne çıkarılan bu rapor 65 sayfa olup her sayfa iki bölüme(sütuna) ayrılmış vaziyettedir. Bölümlerden soldakinde Ermeni iddiaları yer alır, sağdakinde ise generalin konu ile ilgili iddialara verdiği cevap.

Peki böyle bir rapor niçin hazırlanmıştır?

Gelin bu soruya doğrudan doğruya General Bolhovinitinov cevap versin. Raporunda başka neler var onları da madde madde yazalım.

Bolhovinitinov özetle diyor ki: "1914-1915 Yılları arasında Rusların amacı Doğu Anadolu'da bazı yerleri almaktı. Ancak bu yerler alındıktan sonra yani hedefe ulaşıldıktan sonra bölgede yaşayan kişilere zulmetmek gibi bir amacımız yoktu. Oysa Ermeniler Türklere zulmediyorlar, biz engel olmaya kalkınca da bize ateş püskürüyorlar hatta hadlerini aşarak Rus askerlerine bile ateş açıyorlardı. Maalesef Emeni Gönüllü Taburları adı altında kendi ellerimizle bir canavar yaratmıştık."

[Ermeni gönüllüleri General Bolhovinitinov'u şikayet etmişlerdi daha üst mercilere. Direkt "Bırakmıyor keyfimize göre Türk öldürelim." Diymiyorlardı ama şikayetlerinin asıl sebebi buydu. General de onların şikayetlerini çürütmek için yazmıştı bu gizli raporu. Yani raporun propaganda amacı taşımadığı besbelliydi.]

Başka ne yazmıştı raporunda?

* Ermenilerin silaha sarılmalarının 1915 Tehciri sebebiyle bir nefsi müdafaa olmadığını, 1894 Yılı'nın Ekim- Kasım Ayından beri Trabzon, Erzurum, Van, Bitlis, Sivas, Diyarbakır, Harput, Urfa, Adana ve Halep vilayetlerinde yavaş yavaş kanlı çatışmalar meydana gelmeye başladığını ve neredeyse her kanlı olayda kışkırtan tarafın bizzat Ermeniler olduğunu yazmıştı.

[İlginçtir ki 1894 Tarihinde Ermeniler Sason'da büyük bir isyan gerçekleştirmişler ve Dünyada hiç kimsenin adını bilmediği bu ilçe bir anda Avrupa basınında en çok dillerde dolaşan isim olmuştu " Katledilen zavallı masum Ermeniler " Denilerek. Oysa olayda ölenlerin bir avucu Ermeni, üç beşi Türk, büyük çoğunluğu Kürt'tü.]

* Bolhovinitinov, Bölgedeki Ermenilerin yaşam şartlarının Türklere göre de Kürtlere göre de çok iyi olduğunu, Ermenilerin refah içinde yaşadıklarını yazmıştı.

* Ermenilerin, Avrupa diplomasisine kurban gittiklerini, onlar tarafından kandırıldıklarını yazmıştı [Ermenistan'ın ilk başbakanı Kaçaznuni de aynı şeyi söylemiştir ki az sonra okuyacaksınız.]

* Bolhovinitinov, Birinci Dünya Savaşı sırasında Rus ordularında savaşmaları için kurulan gönüllü Ermeni birliklerine bunun karşılığında özerklik sözü verildiğini belirttiği raporunda, kurulan bu Ermeni örgütlerinin eylem biçimi olarak terörü benimsediğinin altını özellikle çizerek, "Ermeniler terörü, sadece başka milletlerden kişilere karşı değil, kendi fikirlerini benimsemeyen Ermenilere karşı da uygulamışlardır" Demişti.

* "Ermeniler, Birinci Dünya Savaşı sırasında işgal edilen bölgelerde ırkçı duygularla Müslüman halka karşı vahşi kırımlara girişmiş, nüfusu cins, yaş ayırt etmeden ya imha etmiş, ya sürmüş; köylerini yerle bir etmiş ve mallarını yağmalamıştır." Demişti

**"Ermeniler, Birinci Dünya Savaşı sırasında verdikleri kayıpları devamlı surette fazlasıyla abartmaktadırlar. Dolayısıyla Ermenilerin verdikleri rakamlara asla güvenilemez." Demişti

**"Ermeniler tarafından sivil halkın katledildiğini öğrendiğim zaman meseleyi araştırmak için Ermeni birliğinin komutanı Andranik'i çağırdım. Andranik, bana bunun gibi olayların gayet doğal olduğunu, öyle ki aralarında zamanında Türklerin karısını, çocuğunu ve yakın akrabalarını öldürmüş birçok insanın bulunduğunu söyledi." Demişti

[Andranik'ten geçen bölümlerde bahsetmiştim .]

**" Tatvan'da ise şöyle bir olayın yaşandığını biliyorum: Evlerden birinde avcı taburu ve Ermeni gönüllüleri birlikte konaklamışlar. Avcı taburu, 20'den fazla evsiz Müslüman çocuğu eve alarak yemek vermiş. Avcı taburu keşfe gönderilmiş ve döndüklerinde bütün çocukları doğranmış bir şekilde bulmuş." Demişti

Evet, elin Rus'u (ki biz onlar için "Ayıdan post, Moskof'tan dost olmaz. " deriz) asıl katliama uğrayanın Türkler olduğunu anlatır; bizim Türk'ümüz Yılmaz (!) "Türkler, Turan idealleri için 1.5 Milyon Ermeni'yi 700.000 Kürt'ü öldürdü." der.

Peki Ermenistan'ın ilk başbakanı Ovannes Kaçaznuni ne der? Haydi onu da dinleyelim.

Yıl 1923.

Yer: Bükreş Taşnaksütyun Komitesi

Konuşmacı: Ermenistan'ın ilk Başbakanı (1918-1919) Ovannes Kaçaznuni.

Konuşmanın tam metni: 128 Sayfalık " "The Armenian Revolutionary Federation (Dashnagtzoutiun) has Nothing to do Anymore" ("Ermeni Devrimci Federasyonu'nun (Taşnaksütyunun) artık yapacağı bir şey yok" adlı kitapta yer almaktadır ve Ermenistan'da yasaktır bu kitap.

İşte o kitapta (ya da konferansta) Kaçaznuni der ki:

Œimdi hepsini yazsam çok uzayacak. Yarına kalsın ne dediği.